

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor

H O T Ă R Î R E nr.3-114/2023

cu privire la examinarea contestației cet. XXXXXX, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2023 privind încetare a procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX

mun.Chișinău

08 septembrie 2023

Examinând în ședință publică contestația cet. XXXXXX, împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2023 privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX și audiind informația prezentată de către domnul Lazarev Octavian, Colegiul de disciplină și etică,-

CONSTATĂ:

La xx.xx.2023, prin rezoluția Procurorului General interimar, Inspecției procurorilor a fost dispusă spre examinare sesizarea cet. XXXXXX împotriva acțiunilor/inacțiunilor procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX, în cadrul examinării, de către Judecătoria XXXXXX, sediul XXXXXX, demersului Administrației Penitenciarului nr. XXXXXX, privind aplicarea în privința petentului a prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care în viziunea petiționarului pot constitui abaterea disciplinară.

Potrivit autorului sesizării, procurorul XXXXXX, încălcând grav prevederile Legii nr.243 din 24.12.2021, în mod abuziv, neîntemeiat a orientat Judecătoria XXXXXX, sediul XXXXXX, la respingerea demersului, pe motiv că [...], motiv din care nu sunt aplicabile prevederile art. 1 din Legea privind amnistia.

În cadrul examinării sesizării, Inspecția procurorilor a constatat următoarele.

La xx.xx.1996, prin sentința Colegiului penal al Judecătoriei Supreme a Republicii Moldova, cet. XXXXXX a fost condamnat, în baza art. 188 pct.1),4),6) Codul penal (în redacția legii din 1961), la detenție pe viață, în baza art. 119 alin.3 Cod penal (în redacția 1961), la x ani privațiune de libertate și în baza art.121 alin.(2) pct.1),3),7) Cod penal (în redacția legii 1961), la x ani privațiune de libertate. În temeiul art.25 Cod penal (în redacția 1961), prin cumul de infracțiuni, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă - XXXXXX.

Potrivit sentinței, XXXXXX a fost condamnat pentru faptul că, [...].

Sentința a intrat în vigoare la data de xx.xx.1996.

La xx.xx.2007, avocatul XXXXXX în interesele condamnatului XXXXXX a declarat recurs în anulare în care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri legale în partea stabilirii pedepsei, pe motiv că pedeapsa stabilită este una prea aspră.

La xx.xx.2008, prin hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, recursul în anulare declarat a fost admis, casată parțial sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit căreia acțiunile lui XXXXXX au fost reîncadrate, din prevederile art.119 alin.(3) Cod penal (în redacția legii 1961), în cele ale art.186 alin.(2) lit.a),b),c),d) Cod penal (în redacția legii 2002), stabilindu-i-se pedeapsă x ani închisoare; din prevederile art.121 alin.(2) pct.1),3),7) Cod penal (în redacția legii 1961), în cele ale art.188 alin.(3) lit.c) Cod penal (în redacția legii 2002), stabilindu-i-se pedeapsă 15 ani închisoare; condamnarea lui XXXXXX în baza art.88 pct.1),4),6) Cod penal (în redacția legii 1961) a fost menținută XXXXXX. Conform art.39 Cod penal (în redacția legii 1961), pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, lui XXXXXX i s-a stabilit pedeapsa definitivă - XXXXXX. În rest, au fost menținute celelalte dispoziții ale hotărârii contestate.

Condamnatul își ispășește pedeapsa în Penitenciarul nr.x, XXXXXX.

La xx.xx.2021, a intrat în vigoare Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (în continuare Legea nr.243 din 24.12.2021).

În conformitate cu prevederile art.1 alin.(1-3) din Legea nr.243 din 24.12.2021, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, a perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8.

(2) Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare - *comisii speciale*), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor și ai Inspectoratului Național de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției.

(3) în temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

Art. 3. - Se absolvă de executarea pedepsei persoanele condamnate cărora instanța de judecată le-a amânat executarea pedepsei, conform art.96 din Codul penal nr.985/2002, până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art. 4. - (1) Se absolvă de executarea pedepsei femeile gravide și femeile care au copii cu vârsta de până la 12 ani, nedecăzute din drepturile părintești, condamnate la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 9 ani inclusiv până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(2) Se absolvă de executarea pedepsei bărbații care, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, au fost condamnați la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 7 ani inclusiv, cu excepția celor condamnați pentru acte de violență în familie, și care au copii în vârstă de până la 8 ani, nu au fost decăzuți din drepturile părintești, sunt unicul părinte și își educă singuri copiii.

(4) Se absolvă de executarea pedepsei cu aplicarea măsurii de constrângere cu

caracter educativ de a participa la un program probațional minorii care, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, au fost condamnați la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor ușoare, mai puțin grave sau grave.

Art.5. - Se absolvă de executarea pedepsei persoanele care, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, au fost condamnate la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea infracțiunii din imprudență, dacă fapta nu a cauzat decesul victimei.

Art.6. - (1) Prevederile art.1-5 nu se aplică persoanei:

a) condamnate la detențiune pe viață sau a cărei pedeapsă capitală a fost comutată în pedeapsă cu închisoare ori în pedeapsa detențiunii pe viață și care a executat mai puțin de 25 de ani de închisoare;

a¹) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate care a fost condamnată anterior pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, executând în tot sau în parte pedeapsa cu închisoare;

b) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracțiunile calificate ca fiind deosebit de grave sau excepțional de grave, conform Codului penal nr.985/2002, ori calificate ca fiind infracțiuni grave conform art.7¹ din Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961;

c) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni în locurile de detenție;

d) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracțiunile prevăzute la următoarele articole din Codul penal nr.985/2002: art.135-139, art.140 alin.(2), art.140'-145, art.151, art.158 alin.(2)-(4), art.160 alin.(3), art.164 alin.(2) și (3), art.165, art.166 alin.(2) și (3), art.166¹ și 167, art.168 alin.(2) și (3), art.169 alin.(2), art. 171 și 172, art. 174-175', art. 179 alin.(3), art.181², art. 183 alin.(2), art.186 alin.(5), art. 187 alin.(2)-(5), art. 188, art. 189 alin.(2)-(6), art. 190 alin.(5), art.191 alin.(5), art.196 alin.(4), art.201¹, art.205 și 206, art.208-209, art.211 alin.(2), art.212 alin.(2)-(4), art.213, art.216 alin.(3), art.217 alin.(4), art.217¹ alin.

(3) și (4), art.217³, art.217⁴ alin. (2) și (3), art.217⁶, art.219 alin.(2), art.220 alin.(2) și (3), art.236 și 237, art.238 alin.(2), art.239 alin.(2), art.239¹ și 239², art.240 alin.(3) și (4), art.243 și 244, art.245-246¹, art.247 alin.(2), art.248 alin.(3)-(7), art.248¹ și 248², art.252 alin.(2)-(4), art.257 și 258, art.260'-261¹, art.264 alin.(2)-(6), art.264¹, art.275, art.278-280, art.282-286, art.289-289³, art.292, art.295 alin.(1)-(6), art.295¹ alin.(1) și (2), art.295² alin.(1)-(3), art.303-315, art.322 alin.(2)-(6), art.324-329, art.330², art.332-335¹, art.337-343, art.344 alin.(2), art.345, art.347, art.349, art.352 alin.(3), art.360, art.362¹ alin.(3), art.365 alin.(2) și (3), art.368 alin.(2), art.369 alin.(3), art.370 alin.(2) și (3), art.385-388;

e) care a săvârșit infracțiunea prevăzută la art.166¹ alin.(2)-(4), precum și a săvârșit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art.171-175¹, art.201, art.206, art.208-208² din Codul penal nr.985/2002;

f) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru una dintre infracțiunile prevăzute la următoarele articole din Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961:art.63, art.72 alin.(2), art.101¹, art.103, art.103¹ alin.(2), art.104, art.105², art.107 alin.(3) și (4), art.112', art.112³, art.113', art.113², art.115¹, art.116 alin.(2), art.124¹ alin.(2), art.136, art.155⁴, art.155⁶ alin.(2), art.156 alin.(2), art.157 alin.(3) și (4), art.164⁹ alin.(3), art.177 alin.(4)-(6), art.184 alin.(3), art.187¹

alin.(1), art.189, art.198¹, art.200-203², art.206, art.224, art.224², art.224³, art.224⁶ alin. (2), art.225³, art.262, art.263, art.266, art.269;

g) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate pentru o infracțiune săvârșită cu intenție și absolvită anterior în tot sau în parte, în temeiul actului de amnistie sau de grațiere, de pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei alte infracțiuni;

h) în privința căreia a fost înlăturată anterior răspunderea penală, de trei sau mai multe ori, în temeiul împăcării părților conform prevederilor art.109 din Codul penal nr.985/2002.

(2) La aplicarea prevederilor alin.(1) nu se ține cont de antecedentele penale ale persoanei reabilitate și nici de antecedentele penale stinse în modul stabilit de legislație.

Art.7. - (1) Persoanei condamnate la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art.4-6 i se reduce termenul de pedeapsă sau i se comută pedeapsa după cum urmează:

a) cu o treime, dacă este condamnată pe un termen de până la 7 ani inclusiv; b) cu o pătrime, dacă este condamnată pe un termen de la 7 la 10 ani; c) cu o cincime, dacă este condamnată pe un termen mai mare de 10 ani; d) la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detențiune pe viață; e) cu o treime, dacă, la data comiterii infracțiunii, persoana condamnată avea vârsta cuprinsă între 18 și 21 de ani;

f) cu jumătate, dacă, la data comiterii infracțiunii, persoana condamnată era minoră;

g) cu o treime, persoanei condamnate cu vârsta mai mare de 60 de ani și celei cu dizabilități severe și accentuate.

La xx.xx.2022, administrația Penitenciarului nr.x, XXXXXX, unde își executa pedeapsa condamnatul XXXXXX, a înaintat la Judecătoria XXXXXX, sediul XXXXXX, demers, prin care a solicitat aplicarea față de deținutul XXXXXX a actului de amnistie prin prisma prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) al Legii nr.243 din 24.12.2021, prin comutarea pedepsei XXXXXX, cu x ani închisoare.

Potrivit informației prezentate, la xx.xx.2022, condamnatul XXXXXX a executat efectiv XXXXXX.

Examinarea demersului la Judecătoria XXXXXX, sediul XXXXXX, a avut loc cu participarea procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX, care ținând cont de prevederile art.1 alin.(1) a Legii nr.243 din 24.12.2021 și materialele examinate în ședință a ajuns la concluzie că [...] și a orientat instanța la respingerea demersului înaintat de către administrația Penitenciarului nr.x.

În susținerea poziției sale, procurorul XXXXXX a făcut referință la jurisprudența CtEDO în materie de amnistie, care statuează că actul de amnistie nu poate fi aplicat în situația când se referă la grave încălcări ale drepturilor fundamentale ale omului, cum este cazul în speță. Totodată, procurorul a explicat că, condamnatul nu a avut constant un comportament cuviincios pe parcursul executării pedepsei, fiind anterior sancționat XXXXXX.

La xx.xx.2023, prin încheierea Judecătoriei XXXXXX, sediul XXXXXX, demersul administrației Penitenciarului nr.x, XXXXXX, privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, a fost

respins ca neîntemeiat.

Instanța reieșind din materialele prezentate de administrația Penitenciarului nr.x, XXXXXX, l-a considerat pe XXXXXX drept un condamnat ce prezintă risc redus de recidivă și având o caracteristică pozitivă, în temeiul art.1 alin.(l) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Însă în speță, a considerat că aplicarea amnistiei față de XXXXXX, care XXXXXX, este susceptibilă să contravină obligațiilor impuse de Republica Moldova în sensul articolelor 2 și 3 din CEDO.

Instanța a considerat relevantă și jurisprudența CtEDO în materie de amnistie, potrivit căreia Curtea reiterează că amnistiiile și grațierile sunt, în esență, o chestiune a dreptului intern al Statelor membre și ca, în principiu, ele nu sunt contrare dreptului internațional, cu, cu excepția cazurilor în care se aplică la fapte care constituie încălcări grave ale drepturilor fundamentale ale omului. Cu toate acestea, ea consideră ca agresiuneaconstituie o încălcare gravă a dreptului la integritatea fizică și psihică și că acordarea amnistiei unuia dintre autorii acestei agresiuni, având în vedere circumstanțele particulare ale cazului, este susceptibilă să contravină obligațiilor impuse Statului reclamat în sensul Articolului 3 din Convenție (Cauza E.G. vs Moldova, par.44).

Astfel, având în considerare faptul că condamnatul XXXXXX, instanța atestă că aplicarea amnistiei în cazul de față, poate constitui o violare a articolelor 2 și 3 din Convenție.

Încheierea Judecătorei XXXXXX, sediul XXXXXX poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău.

La xx.xx.2023, în circumstanțele indicate, a fost emisă decizia Inspecției procurorilor prin care a fost încetată procedura disciplinară în privința procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX, din motivul neidentificării temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

Pentru a se pronunța astfel, Inspecția procurorilor a reținut, că procurorul XXXXXX participând în instanța de judecată a ținut cont de probele administrate, prevederile Legii nr.243 din 24.12.2021 și jurisprudența CtEDO în materie de amnistie, care i-au permis formularea poziției și nu s-au stabilit fapte dubioase, ceia ce indică la lipsa temeiurilor de tragere al acestuia la răspundere disciplinară.

Conform prevederilor art.49 alin.(l) lit.a) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, în cazul în care rezultatele verificării sesizării nu identifică nici un temei de tragere la răspundere disciplinară, inspectorul, printr-o decizie motivată, încetează procedura disciplinară.

Decizia Inspecției procurorilor de încetare a procedurii disciplinare poate fi contestată de autorul sesizării în termen de 10 zile de la data recepționării deciziei, la Colegiul de disciplină și etică.

Nefiind de acord cu decizia adoptată de către inspectorul din cadrul Inspecției procurorilor, Natalia Cernous, autorul sesizării a depus contestație și a solicitat sancționarea procurorului vizat în speță, deoarece acesta nu s-a conformat dispozițiilor legale și probelor existente.

Din actele cauzei disciplinare se desprinde că, decizia de încetare a procedurii disciplinare a fost emisă la data de xx.xx.2023 și expediată, la xx.xx.2023, prin

intermediul oficiului poștal, nefiind stabilită data recepționării, contestația fiind depusă la Consiliul Superior al Procurorilor, la xx.xx.2023.

În continuare, Colegiul constată că, autorul sesizării a respectat termenul de exercitare a căii de atac împotriva deciziei Inspecției procurorilor.

Studiind contestația depusă de cet. XXXXXX și actele administrate în ședința, verificând argumentele expuse de petiționar, Colegiul consideră că contestația depusă este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, deoarece sesizarea depusă inițial este vădit neîntemeiată.

Cu referire la caz, Colegiul constată că, Inspecția procurorilor a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei. Astfel, în acțiunile procurorului XXXXXX nu au fost stabilite careva temeuri rezonabile care ar demonstra faptul comiterii de către procurorul vizat a unor abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.

Reieșind din art.38 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, prevede expres cazurile de tragere la răspunderea disciplinară a procurorului, astfel Inspecția procurorilor a verificat acțiunile procurorului Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX, dacă întrunesc elementele abaterii disciplinare prevăzute la art.38 lit.a) din Legea nr.3/2016, îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu.

Colegiul reiterează că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză. Iar conform art.41 din Legea nr.3//2016 cu privire la Procuratură, o sancțiune disciplinară se aplică procurorului proporțional cu gravitatea abaterii disciplinare.

Potrivit prevederilor art.3 din Legea cu privire la Procuratură nr.3/2016, procurorul î-și desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului legată de exercitarea atribuțiilor sale.

La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: pct.15) art.469 Cod de procedură penală - liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare).

Participarea procurorului la soluționarea chestiunii ce ține de aplicarea Legii cu privire la amnistie este obligatorie (art.471 alin.(7) Cod de procedură penală). în cadrul examinării demersului instanța ascultă opinia procurorului.

Instanța de judecată conform art.469 alin.(15), art.470 alin.(1), art.471 alin.(1), art.472 Cod de procedură penală soluționează chestiunile cu privire la liberarea de pedeapsă în temeiul actului de amnistie, prin adoptarea încheierii care poate fi atacată de către persoanele interesate, în termen de 15 zile la Curtea de Apel Chișinău.

Totodată, Colegiul apreciază critic alegațiile petentului, și stabilește că, procurorul XXXXXX, fiind independent în exercitarea atribuțiilor sale, a interpretat și a aplicat normele materiale și procesuale conform propriei convingeri și în aceiași

ordine de idei nu poate fi tras la răspundere disciplinară pentru opinia sa la examinarea demersului Administrației Penitenciarelor nr.x, XXXXXX, privind aplicarea prevederilor art.7 alin.(1) lit.d) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24 decembrie 2021 în privința condamnatului XXXXXX.

Condamnatul XXXXXX în caz de dezacord cu încheierea Judecătorei XXXXX, sediul XXXXXX din xx.xx.2023, poate s-o contestate la Curtea de Apel Chișinău, care și se va pronunța asupra legalității acesteia.

În concluzii reieșind din materialele acumulate și prezentate, solicitarea petentului nu ar putea răsturna caracterul convingător al faptelor deja constatate. Astfel, decizia din xx.xx.2023 a Inspecției procurorilor este una legală și întemeiată.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.49 alin.(4) din Legea Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură, pct.77⁶ - 77⁷ din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 12-228/16 din 14.09.2016, cu modificările ulterioare, Colegiul, -

HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge contestația depusă de cet. XXXXXX împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2023 privind încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX.

2. Hotărârea poate fi contestată în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării acesteia, la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul colegiului.

**Președintele Colegiului de disciplină și etică
de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor**

semnat

Vladislav GUTAN